

จึงมอบอำนาจให้สมาชิกท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นทำหน้าที่บริหารแทน โดยการเลือกตั้งจากประชาชน

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรเพื่อประชาชน เป้าหมายหลักของการปกครองและการบริหารท้องถิ่น คือ การสนองเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ในการแก้ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเป็นหลัก

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล

2.1 มีอำนาจตามกฎหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งโดยมีกฎหมายรับรองตามกฎหมายมหาชน มีอำนาจในการถือสิทธิการใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การเป็นเจ้าของที่ดิน การซื้อ การจ้าง อำนาจในการเก็บภาษีอากร การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

2.2 ความเป็นอิสระในการบริหารกิจการของตน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระมีความเป็นเอกเทศแตกต่างหากจากรัฐบาลกลาง มีงบประมาณของตนเอง มีบุคลากรของตนเองสามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้เอง

ประหยัด หงส์ทองคำ (2546 : 10 – 12) อธิบายถึงหลักการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองของชุมชนหนึ่งซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ

2. การปกครองชุมชนที่เรียกว่า การปกครองท้องถิ่นนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายจะต้องมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการปกครองตนเอง

4. มีองค์การที่มีความจำเป็นในการปกครองตนเอง ลักษณะที่จำเป็นในการปกครองตนเองของท้องถิ่นมี 2 ฝ่าย คือ องค์การฝ่ายบริหารและองค์การฝ่ายนิติบัญญัติ

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นนั่นเอง

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2547 : 23) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจของการปกครองตามพื้นที่ โดยท้องถิ่นจะจัดตั้งองค์กรส่วนท้องถิ่นขึ้นมาได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง ตามที่กฎหมายกำหนดให้ เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นโดยการดำเนินการดังกล่าว จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนกลาง ซึ่งสรุปหลักการสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การให้คนในท้องถิ่นปกครองตนเอง

จากข้อความต่างๆ ที่นักวิชาการกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หลักการปกครองท้องถิ่น เป็นหลักการปกครองที่ให้ท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการปกครองท้องถิ่นตนเอง แต่อยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดเอาไว้ หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการตรากฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรปกครองท้องถิ่น สามารถกำหนดงบประมาณ เพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นจะประกอบไปด้วย ต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคล คือ ต้องมีฐานะเป็นองค์กรที่ถูกต้องตามกฎหมายมีกฎหมายรับรองการก่อตั้งและการรับรองฐานะอย่างชัดเจน ต้องมีความเป็นอิสระจากการควบคุมของรัฐบาลในส่วนกลาง มีอิสระพอสมควรในการบริหารงาน และประชาชนในแต่ละท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้งซึ่งการเลือกตั้งนี้เป็นหลักการสำคัญของการปกครองในระบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองท้องถิ่น อันเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบบประชาธิปไตย ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมืองนำไปสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบบประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมและสามารถตรวจสอบได้ง่าย ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 16-18) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของการปกครองตนเอง (Local Movement) เป็นการปกครองที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองภายใต้กฎหมายของรัฐหรือประเทศนั้นๆ ดังนั้น องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญจึงมี ดังนี้

1. มีฐานะตามกฎหมาย (Legal Status) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย เช่น ประเทศไทยมีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
2. มีพื้นที่และระดับ (Area and Levels) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพื้นที่การปกครองที่แน่นอนและชัดเจน และควรมีการแบ่งระดับการปกครองท้องถิ่นว่ามีกี่ระดับ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่และระดับของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีมากมาย เช่น สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชน ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้ และความหนาแน่นของประชากร เป็นต้น สำหรับประเทศไทยมีเกณฑ์การจัดตั้ง และยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น 3 ประการ คือ รายได้ย้อนหลัง 3 ปี ไม่รวมเงินอุดหนุน จำนวนประชากร และขนาดพื้นที่

3. มีการกระจายอำนาจและหน้าที่ (Devolution of Power and Function) การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ท้องถิ่น โดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ดังนั้น การที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจหน้าที่มากขึ้นขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองที่สำคัญ

4. มีความเป็นนิติบุคคล (Artificial Person) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องเป็นองค์การนิติบุคคลโดยแยกเทศจากองค์การของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้ เพื่อการดำเนินงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย และเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

5. มีการเลือกตั้ง (Election) การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องให้สิทธิ์แก่ประชาชนในท้องถิ่นในการเลือกตั้งคณะเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการปกครองท้องถิ่นทั้งหมด หรือบางส่วนเพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)

6. มีอำนาจอิสระ (Autonomy) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาหน่วยงานรัฐบาลกลาง และมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบาย และการปฏิบัติตามนโยบาย หรือความต้องการของท้องถิ่น และสามารถใช้จ่ายเงินของตนเองในการปฏิบัติการในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง

7. มีงบประมาณของตนเอง (Their Own Budget) หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ (Revenue) จัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

8. มีการกำกับดูแลของรัฐ (Supervision of State) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองระดับของรัฐและอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและความมั่นคงแห่งรัฐ

ธนศวร์ เจริญเมือง (2541 : 35) นำเสนอว่า การปกครองท้องถิ่น (Local Government) มีองค์ประกอบดังนี้

1. ต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคล คือ ต้องมีฐานะเป็นองค์กรที่ถูกต้องตามกฎหมายมีกฎหมายรับรองการก่อตั้งและการรับรองฐานะอย่างชัดเจน เพื่อองค์กรนั้นจะได้มีสิทธิต่างๆ ตามกฎหมายอันได้แก่ สิทธิตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ซึ่งจะใช้บังคับแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น ข้อบัญญัติจังหวัด ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

2. ต้องมีความเป็นอิสระ (Autonomy) จากการควบคุมของรัฐบาลในส่วนกลาง องค์กรปกครองท้องถิ่น จะต้องมียุทธศาสตร์พอสมควรในการบริหารงาน เช่น สามารถกำหนดนโยบายวินิจฉัยสั่งการและดำเนินการบริหารงานบุคคลของตนเองได้

3. ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้งซึ่งการเลือกตั้งนี้เป็นหลักการสำคัญของการปกครองในระบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองท้องถิ่น

ชาญชัย แสวงศักดิ์ (2542 : ไม่มีเลขหน้า) ได้กล่าวว่า องค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1. มีพื้นที่รับผิดชอบที่ชัดเจน
2. มีสถานะเป็นนิติบุคคลมหาชน
3. มีองค์กรเป็นของตนเอง
4. มีการดำเนินงานที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของตนเอง
5. มีการกำกับดูแลจากรัฐ

โกวิท พวงงาม (2552 : 32-33) กล่าวถึง องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง
2. มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง ตามหลักการที่บัญญัติ

ไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ

3. มีอิสระในการปกครองตนเอง
4. มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม
5. มีงบประมาณรายได้เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ
6. มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง
7. มีอำนาจหน้าที่เหมาะสมต่อการให้บริการ
8. มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท
9. มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

อุทัย หิรัญโค (2523 : 22 ; อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม. 2552 : 31-33) ได้กำหนด

องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นไว้ 8 ประการ คือ

1. สถานะตามกฎหมาย หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่กระจายอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ คือ ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่ระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับหน่วยการปกครองท้องถิ่น ออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่ จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม องค์การอนามัยโลก และสำนักกิจการสังคม ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการ และบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารรายได้ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และบุคลากร เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจและหน้าที่การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมือง และการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกรัฐบาลกลาง มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้นๆ

5. การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองตนเองสามารถใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติกิจการภายในขอบเขตกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาหน่วยงานราชการ

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งแล้วยังอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยส่วนรวม โดยมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้ได้หมายความว่ามิอิสระเต็มที่ทีเดียว คงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น

จากข้อความต่างๆ ที่นักวิชาการกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น ประกอบไปด้วย การเป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้ง ตามหลักการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ

มีอิสระในการปกครองตนเอง มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม มีงบประมาณรายได้ เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง มีอำนาจหน้าที่เหมาะสมต่อการ ให้บริการ มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท และมีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีวิวัฒนาการมาจากสภาตำบล เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบาย ที่จะกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ประชาชนให้มากขึ้น จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ซึ่งได้ บัญญัติให้ยกฐานะสภาตำบล ที่มีรายได้ ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 150,000 บาท โดยไม่รวมเงินอุดหนุนเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยทำเป็นประกาศ กระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษามีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น

ประวัติองค์การบริหารส่วนตำบล

รัฐบาลได้เริ่มหันมาสนใจการบริหารงานของตำบลหมู่บ้านในชนบทหลังการเยือน ต่างประเทศของจอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ใน พ.ศ. 2498 ซึ่งผลจากการดูงานทั้งใน ยุโรปและสหรัฐอเมริกา ทำให้เห็นราษฎรในประเทศต่างๆ มักจะมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น ของตนเอง นายกรัฐมนตรีจึงมีดำริที่จะปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานในตำบลหมู่บ้านเสียใหม่ ให้มีประสิทธิภาพและมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น โดยให้โอกาสราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมใน การบริหารกิจการท้องถิ่นด้วย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2551:187-192) กล่าวว่า ใน พ.ศ. 2499 กระทรวงมหาดไทย ได้มีคำสั่งที่ 222/2499 เรื่องระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้านจัดระเบียบบริหารงานระดับ ตำบลและระดับหมู่บ้าน ซึ่งในส่วนของการบริหารงานระดับตำบลนั้น ได้มีการจัดระเบียบ ดังนี้

1. ขยายโครงสร้างของคณะกรรมการตำบล ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2486 ให้คณะกรรมการตำบลประกอบด้วย กำนันท้องที่ แพทย์ประจำตำบล ครู ประชาบาลในตำบล 1 คน ราษฎรผู้ทรงคุณวุฒิในตำบลไม่น้อยกว่า 2 คน คัดเลือกโดยนายอำเภอ ครูใหญ่ทุกโรงเรียน หัวหน้าส่วนราชการที่ตั้งที่ทำการอยู่ในตำบล และ ผู้ใหญ่บ้านทุกคน

2. จัดตั้งสภาตำบลขึ้นในทุกตำบลนอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล เพื่อให้ราษฎรได้เข้ามา มีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วยสมาชิกจากหมู่บ้านต่างๆ ในตำบลหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งอาจมาจากการเลือกตั้งของราษฎรในหมู่บ้าน หรือจากการคัดเลือกของนายอำเภอโดย

ปรึกษาหารือกับคณะกรรมการหมู่บ้าน และคณะกรรมการตำบลก็ได้นายอำเภอท้องที่ หรือผู้ที่นายอำเภอมอบหมายจะดำรงตำแหน่งประธานสภาตำบล โดยตำแหน่งรองประธาน ซึ่งอาจมีคนเดียวหรือหลายคนก็ได้มาจากสมาชิกเลือกกันเอง และให้สมาชิกเลือกครูประชาบาลหรือราษฎรที่มีคุณสมบัติพอเพียง 1 คน เพื่อทำหน้าที่เลขานุการสภาตำบล ต่อมา ใน พ.ศ. 2515 รัฐบาลคณะปฏิวัติได้พิจารณา เห็นว่าการจัดระเบียบบริหารของตำบลมีแตกต่างกันอยู่หลายรูปแบบ และการดำเนินการขององค์กร ในระดับตำบลทั้ง 3 รูปแบบ คือ รูปแบบสภาตำบลและคณะกรรมการตำบล ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 รูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 และรูปแบบคณะกรรมการสภาตำบล ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 275/2509 ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงมีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 สั่งให้ยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2511 เป็นผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งขณะนั้นมีจำนวนทั้งสิ้น 42 แห่ง ต้องถูกยุบเลิกไป ส่วนการบริหารส่วนตำบลอีก 2 รูปแบบ ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 222/2499 และคำสั่งที่ 275/2509 นั้น ให้คงใช้ไปพลาง จนกว่าจะจัดเป็นรูปแบบใหม่ได้สำเร็จ จนกระทั่งใน พ.ศ. 2535 รัฐบาลได้ประกาศนโยบายที่จะกระจายอำนาจการบริหารสู่ท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในระดับตำบลเป็นนิติบุคคลในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2536 รัฐบาล และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคการเมืองต่างๆ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งวางรูปแบบการบริหารตำบลใหม่ เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรรวมทั้งสิ้น 8 ฉบับ ร่างพระราชบัญญัติทั้ง 8 ฉบับนี้ ได้เสนอ โครงสร้างการจัดระเบียบบริหารตำบลที่แตกต่างกันแต่มีเป้าหมายเช่นเดียวกันคือการปรับปรุงรูปแบบการบริหารงานของตำบลเพื่อให้ราษฎรในตำบลได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ต่อมาในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2537 ได้มีการตราพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้แต่ละตำบลมีองค์การบริหารซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล เรียกว่า สภาตำบล เมื่อสภาตำบลใดมีความพร้อมที่จะบริหารกิจการท้องถิ่นของตนเองตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดก็สามารถจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย มีองค์ประกอบดังนี้

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น กรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหกคน และในกรณีมีเพียงสองหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละสามคน

2. นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองกิจการบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

3. พนักงานส่วนตำบล คือพนักงานซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือจากงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนของรัฐบาลที่ให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลนำมาจัดเป็นเงินเดือนของพนักงานส่วนตำบล

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ได้บัญญัติให้สภาตำบลมีรายได้เฉลี่ย 3 ปี ย้อนหลังไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท โดยให้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งแบ่งโครงสร้างสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีนักวิชาการกล่าวถึงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ ดังนี้

มานิตย์ จุมปา (2546 : 275) กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเรียกย่อๆว่า อบต. กำเนิดขึ้นในปี พ.ศ. 2537 โดยพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เหตุผลที่จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นก็เพราะสภาตำบลซึ่งเป็นราชการส่วนภูมิภาคไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำให้การบริหารงานไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพขาดความคล่องตัวในการบริหารงานจึงต้องปรับปรุงฐานะของสภาตำบลและการบริหารงานของสภาตำบลเสียใหม่ให้สามารถรับรองการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนมากขึ้น รวมทั้งให้มีการยกฐานะสภาตำบลขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

โกวิท พวงงาม (2550ก : 156-161) กล่าวว่า โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลใหม่เกิดขึ้นจากการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 หมวดว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นทำให้โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะองค์การบริหารส่วนตำบลเปลี่ยนแปลงไป โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงในแต่ละหมู่บ้าน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น หมู่บ้านละ 2 คน ในกรณีเขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียง 1 หมู่บ้านให้สภาองค์การส่วนตำบลนั้น ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 6 คน

ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลใด มีเพียง 2 หมู่บ้าน ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละ 3 คน เขตเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล คือ เขตหมู่บ้านสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้นำอำเภอแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยที่ประธานและรองประธานดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาหรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีวาระครบ 4 ปี นับตั้งแต่วันเลือกตั้ง

2. นายกององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรฝ่ายบริหาร เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น นายกององค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่นายกององค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ไม่เกิน 2 คน และนายกององค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งเลขานุการนายก องค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งมีได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์ (2550 : 245-248) กล่าวว่า โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลใหม่ เกิดจากการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาจำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎรในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ในกรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีเพียง 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกสภา 6 คน อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาและรองประธานสภา 1 คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้นำอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน เป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นตำแหน่งเมื่อครบอายุของ

สภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายมีดังต่อไปนี้

1.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

1.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบัญญัติ นโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และข้อบังคับของทางราชการ

2. คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่เกิน 2 คน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้ ในกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลา 4 ปี ก็ให้ถือว่าเป็น 1 วาระ และเมื่อได้ดำรงตำแหน่ง 2 วาระติดต่อกันแล้ว จะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อพ้นระยะเวลา 4 ปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมายได้ ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมิได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายมีดังต่อไปนี้

2.1 มีหน้าที่ในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบัญญัติ และแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ

2.3 รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง

2.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2551 : 11 -14) กล่าวว่า โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบันเกิดขึ้นจากการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน ในกรณีที่อยู่องค์การบริหารส่วนตำบลมี 1 หมู่บ้าน ให้เลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้ 6 คน หากมี 2 หมู่บ้าน ให้เลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้หมู่บ้านละ 3 คน สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ซึ่งเลือกมาจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แล้วให้นายอำเภอแต่งตั้งตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง ซึ่งสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

1.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายนโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2. ฝ่ายบริหาร ได้แก่ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งไม่ใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการได้ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้คนหนึ่งซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีวาระดำรงตำแหน่ง 4 ปี และสามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 วาระ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

2.1 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายนโยบายแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2.2 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายก
องค์การบริหารส่วนตำบล

2.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามความเรียบร้อย

2.5 รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

2.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นให้นายก
องค์การบริหารส่วนตำบลควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล
กฎหมาย และเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล
และให้มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างองค์การ
บริหารส่วนตำบลรองจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำ
ขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากข้อความที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน
ประกอบไปด้วยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ มีสมาชิกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
เป็นองค์กรฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแต่งตั้ง
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเข้ามาช่วย
ในการบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไข
เพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 ได้บัญญัติไว้ ดังนี้

1. มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (มาตรา 66)
2. ภายใต้งบประมาณแห่งกฎหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขต

องค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (มาตรา 67)

- 2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- 2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัด

มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- 2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- 2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

2.7 กู้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3. ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (มาตรา 68)

3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

3.2 ให้มีการบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

3.3 ให้มีการบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุมการกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ

3.5 ให้มีการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

3.8 การคุ้มครองดูแล และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

3.12 การท่องเที่ยว

3.13 การผังเมือง

4. การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐในอันที่จะดำเนินกิจการใดๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลต้องแจ้งให้ อบต. ทราบล่วงหน้าตามสมควร หาก อบต. มีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้นำความเห็นของ อบต. ไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (มาตรา 69)

5. การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของ อบต. ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น หลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 69/1)

6. มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล เว้นแต่ข้อมูลหรือข่าวสารที่ทางราชการถือว่าเป็นความลับเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงแห่งชาติ (มาตรา 70)

7. ออกข้อบัญญัติ อบต. เพื่อใช้บังคับในตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ของ อบต. ในการนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษปรับเกิน 1,000 บาท เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา 71)

8. อาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้าง ของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการของ อบต. เป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม (มาตรา 72)

9. อาจทำกิจการนอกเขต อบต. หรือร่วมกับสภาตำบล อบต. อบจ. หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำกิจการร่วมกันได้ (มาตรา 73) ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม มีบทบัญญัติไว้ในกฎหมาย โดยบัญญัติหน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องทำ มีนักวิชาการ ได้กล่าวถึง อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ ดังนี้

โกวิท พวงงาม (2550ฯ : 159) กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
3. ควบคุมการปฏิบัติงานการบริหารให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนพัฒนาตำบลตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

จากข้อความที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คือ การให้ความเห็นชอบในการทำแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ทำหน้าที่คอยควบคุมการปฏิบัติงานการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติข้อบังคับแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด มีหน้าที่บริหารการบริการสาธารณะเพื่อเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ในท้องถิ่น นักวิชาการได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ดังนี้

โกวิท พวงงาม (2550 : 161) ได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2. สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

4. วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

5. รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โครงการและงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามข้อบังคับแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

แนวคิดเกี่ยวกับระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

การบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารงานบุคคลตามความต้องการของท้องถิ่น เพื่อปฏิบัติงานตามหน้าที่สนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ให้ตรงตามความเหมาะสมของท้องถิ่นนั้นๆ มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ชำนาญ ศักดิ์เศรษฐ์ (2543 :4) กล่าวถึงการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ว่า นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทยนโยบายที่ชัดเจน ในการที่จะกระจายอำนาจในการบริหารงานบุคคลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระบบและองค์กรในการบริหารงานบุคคลของท้องถิ่น ให้มีเอกภาพและเป็นองค์กรร่วมระหว่างรัฐ ท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิโดยการออกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลของท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ออกมาบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช 2540 มาตรา 288 และนโยบายของรัฐในการโอนบุคลากรระหว่างท้องถิ่นกับท้องถิ่น และส่วนกลางกับท้องถิ่นให้พนักงานของท้องถิ่นทราบอนาคตของตนเอง และมีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตตามพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้การบริหารงานบุคคล ในองค์การบริหารส่วนตำบลมีองค์กรทำหน้าที่บริหารงานบุคคลเป็นของตนเองเรียกว่า “คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล” และมี “คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลของจังหวัด” เพื่อทำหน้าที่บริหารงานบุคคลสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งที่อยู่ในเขตจังหวัดนั้น

การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล

การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นกระบวนการบริหารงานบุคคลในการปฏิบัติงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายมานั้นดำเนินไปได้ตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ ดังนี้

ชำนาญ ศักดิ์เศรษฐ์ (2543 : 4) กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยโครงสร้างทั้งฝ่ายการเมือง และโครงสร้างทางการบริหารของงานประจำซึ่งจะต้องมีพนักงานปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงาน ดังนั้นการบริหารงานบุคคลของพนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงขอนำหลักและวิธีการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล มาอธิบาย ดังนี้

1. องค์กรกลางเรียกว่า “คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล” ทำหน้าที่บริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนตำบลทั้งประเทศคณะกรรมการประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการกรรมการข้าราชการพลเรือน ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง และ อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คนเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คนเป็นกรรมการ มีรองอธิบดีกรมการปกครองเป็นเลขานุการ

2. องค์การบริหารงานบุคคลระดับจังหวัดเรียกว่า “คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลของจังหวัด” ทำหน้าที่บริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนตำบลในจังหวัดนั้นๆ ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน นายอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดนั้นจำนวน 8 คน เป็นกรรมการ ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 9 คน เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มาจากประชาชนจำนวน 9 คน เป็นกรรมการ มีข้าราชการหรือพนักงานส่วนตำบล 1 คน เป็นเลขานุการ

มาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

การบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรฐานกลางในการบริหารงานบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดโครงสร้างการกำหนดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ โครงสร้างอัตราเงินเดือน และประโยชน์ตอบแทนอื่น การสรรหาบุคคล การสรรหาบุคคลเข้ารับราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการแต่งตั้ง และการให้พ้นจากตำแหน่งการเพิ่มพูนสิทธิการ และเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ ให้มีทิศทางที่เหมาะสมและเป็นธรรม มีนักวิชาการ ได้กล่าวถึงมาตรฐานกลางในการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

ธานี ศักดิ์เสริมฐ์ (2543 : 8) กล่าวว่า เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลตามความต้องการ และความเหมาะสมของท้องถิ่น ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น กำหนดมาตรฐานการบริการงานบุคคลของพนักงานส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ ให้มีทิศทางที่เหมาะสมและเป็นธรรมตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นลงวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2544 ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การกำหนดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ และการกำหนดตำแหน่งโดยคำนึงอำนาจหน้าที่ ปริมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ภายใต้กรอบมาตรฐานทั่วไปที่คณะกรรมการกลางข้าราชการ

จากข้อความที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า กำหนดมาตรฐานการบริการงานบุคคล จะมีการกำหนดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ การจัดโครงสร้างอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่น การจัดโครงสร้างอัตรา เงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่น การสรรหาบุคคล การสรรหาบุคคลเข้ารับราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานส่วนท้องถิ่นตำแหน่งใด การเพิ่มพูนประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจ ในการปฏิบัติราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการเพิ่มความรู้ ทักษะ ทักษะ และพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของพนักงานส่วนท้องถิ่น

รูปแบบการบริหารและการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารและการพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนด เป้าหมายรวม การกำหนดนโยบาย การวางแผน การวางโครงการ การจัดสรรทรัพยากร การสร้างโครงการ การนำไปปฏิบัติ และการประเมินผล เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพตรงตาม เป้าหมายขององค์กรปกครองท้องถิ่น มีนักวิชาการได้กล่าวถึงรูปแบบการบริหารและการพัฒนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

กองราชการส่วนตำบลกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย (2543:36) กล่าวว่า โครงการพัฒนา หมายถึง กิจกรรมพื้นฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองโดยมีพื้นฐาน โดยที่กิจกรรมพื้นฐานมีระยะเวลากำหนดแน่นอน เพื่อการประสานงานและบูรณาการรวมทั้ง สร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยมีจุดมุ่งหมาย ในการบริหารงานท้องถิ่นที่มีเป้าหมาย ดังนี้

1. เป้าหมายรวม / การกำหนดนโยบาย
2. การวิจัยและการสร้างทางเลือกต่างๆ ในนโยบาย
3. การตัดสินใจด้านนโยบายทั้งนโยบายระดับชาติ และในระดับเทคนิควิธี ระดับการดำเนินการและระดับย่อย
4. การวางแผน การวางโครงการ และการจัดสรรทรัพยากร
5. การสร้างโครงการ การนำไปปฏิบัติ และการประเมินผล

จากข้อความที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า โครงการพัฒนา เป็นกิจกรรมพื้นฐานที่กำหนด ขึ้นเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป้าหมายรวม การกำหนดนโยบาย การวิจัยและสร้าง ทางเลือกต่างๆ ในนโยบาย การตัดสินใจด้านนโยบายทั้งนโยบาย การวางแผน การวางโครงการ และการจัดสรรทรัพยากร การสร้างโครงการ การนำไปปฏิบัติ และการประเมินผล

การบริหารงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นมีการบริหารงานหลายด้าน ประกอบด้วย การบริหารด้านเศรษฐกิจ การบริหารด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต การบริหารด้านการพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบริหารด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ดังนี้

การบริหารงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

การบริหารงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจขององค์กรบริหารส่วนตำบล ได้มีการส่งเสริม การประกอบอาชีพให้ประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะผลิตผลทางการเกษตรและการแปรรูปสินค้า ทางการเกษตร เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มผลิตสินค้าพื้นเมืองต่างๆ มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่างๆ จัดหาแหล่งทุนเพื่อให้ประชาชนมีเงิน มาใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพต่างๆ ช่วยเพิ่มสภาพคล่องในการประกอบธุรกิจของประชาชน เมื่อประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น สภาพเศรษฐกิจก็จะดีขึ้นตามลำดับ ได้มีนักวิชาการกล่าวถึง การบริหารงานด้านเศรษฐกิจ ไว้ดังนี้

กองวิชาการและแผนงาน กรมการปกครอง (2550 : 3) กล่าวว่า ความเจริญทาง ด้านเศรษฐกิจ มีความสำคัญต่อการพัฒนาในทุกระดับและควบคู่กันไปกับการพัฒนาด้านสังคม และการเมืองซึ่งมีนโยบายดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมอาชีพอิสระให้กับประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชนตามความ สนใจมีการพัฒนาระบบการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม จัดหาตลาดกลางเป็นที่จำหน่ายผลผลิต และผู้ประกอบการรายใดที่มีขีดความสามารถสูง
2. จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการประกอบ อาชีพที่จะทำให้เกิดการผลิต การบริหาร และการสร้างงานเพิ่มขึ้นในเขตองค์กรบริหาร ส่วนตำบล โดยมุ่งเน้นที่กลุ่มองค์กรชุมชนต่างๆ ในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบลให้มีการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าตลอดจนหาตลาดและช่องทางในการกระจายสินค้าที่เป็น ผลิตภัณฑ์ของชุมชนเพื่อให้เกิดการหมุนเวียนของเงินซึ่งจะทำให้การเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจของ ประชาชนโดยรวมดีขึ้น

จากข้อความที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมอาชีพอิสระให้กับประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชนตามความสนใจมีการ พัฒนาระบบการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพที่จะทำให้เกิดการผลิต การบริหาร และการสร้างงานเพิ่มขึ้น ในเขตองค์กรบริหารส่วนตำบล โดยมุ่งเน้นที่กลุ่มองค์กรชุมชนต่างๆ ในเขตองค์กรบริหาร ส่วนตำบลให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าตลอดจนหาตลาด

การบริหารด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

การบริหารด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการส่งเสริม ทางด้านการศึกษา การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดฝึกอบรมให้ความรู้ในด้านต่างๆ ให้แก่ประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น การให้ความสำคัญเกี่ยวกับ เรื่องของยาเสพติดในชุมชนเพื่อให้เยาวชนปลอดภัยจากสารเสพติดทุกประเภท จัดตั้งกลุ่มอาสาสมัคร เพื่อคอยทำหน้าที่ตรวจตราความสงบเรียบร้อยต่างๆ ภายในชุมชนให้อุ่นใจและน่าอยู่มากขึ้น

ความหมายของคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตเป็นความสามารถของบุคคลในการดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ถ้ำร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีสุขภาพจิตใจที่ดี ก็จะส่งผลให้การดำรงชีวิตทางด้านสังคมดำเนินไปด้วย ความราบรื่น การพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการพัฒนาคนในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา จิตใจ คุณธรรม ความพร้อมในการดำรงชีวิตในสังคม ความสามารถในการประกอบอาชีพ รวมถึงการพัฒนาในทุกขั้นตอนของชีวิตนับตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยสูงอายุเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต ที่ดีขึ้น ทั้งส่วนบุคคล สังคม และประเทศชาติ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ ดังนี้

ศิริ สามสุโพธิ์ (2543 : 57) กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง คุณภาพในด้านสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา การเมือง และศาสนา ซึ่งเป็นค่าเทียบเคียงไม่มีกฎเกณฑ์ตามตัวแน่นอน กล่าวคือ ทุกคนหรือทุกประเทศอาจจะกำหนดมาตรฐานต่างๆกันไปตามความต้องการ และความต้องการคุณภาพ ชีวิตนี้ย่อมจะเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาและกาลเทศะ ชีวิตของบุคคลที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับ สังคมได้อย่างเหมาะสม ไม่เป็นภาระและไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม เป็นชีวิตที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจและสามารถดำรงชีวิตที่ชอบธรรมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และค่านิยมสังคมตลอดจน แสวงหาสิ่งที่ตนปรารถนาให้ได้มาอย่างถูกต้องภายใต้เครื่องมือและทรัพยากรที่มีอยู่ คุณภาพชีวิต แบ่งเป็น 3 ประการคือ

1. ทางด้านร่างกาย คือ บุคคลจะต้องมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงปราศจาก โรคภัยไข้เจ็บอันเป็นผลตอบสนองมาจากปัจจัยพื้นฐาน
2. ทางด้านจิตใจ คือ บุคคลจะต้องมีสภาวะจิตใจที่สมบูรณ์ร่าเริงแจ่มใส ไม่วิตกกังวล มีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตตนเองครบครัน และสังคมสิ่งแวดล้อม มีความปลอดภัยในชีวิต
3. ทางด้านสังคม คือ บุคคลสามารถดำรงชีวิตภายใต้บรรทัดฐาน และค่านิยมของสังคม ในฐานะเป็นสมาชิกของสังคมได้อย่างปกติสุข

จากข้อความที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิต คือ คุณภาพในด้านสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา การเมือง และศาสนา กล่าวคือ ประชาชนต้องมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีจิตใจที่ร่าเริงแจ่มใส การดำรงชีวิตสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตให้ถูกต้องและช่วยกันพัฒนา ปรับปรุงตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การมีคุณภาพที่ดีร่วมกันได้ในที่สุด

ลักษณะของคุณภาพชีวิต

ลักษณะของคุณภาพชีวิตเป็นการพัฒนาบุคคล โดยผ่านการฝึกอบรมการทำงาน การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การมีส่วนร่วมที่เท่าเทียมกัน รวมถึงการมีสิทธิเสรีภาพทางการเมือง มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ ดังนี้

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ (2543 : 328) กล่าวถึง คุณภาพชีวิตจะครอบคลุมหลายมิติ คือ

1. คุณภาพทางด้านอนามัยและสาธารณสุข
2. พัฒนาศักยภาพบุคคลโดยผ่านการศึกษาคู่มือ
3. การทำงานและคุณภาพชีวิตการทำงาน
4. เวลาว่างที่สร้างสรรค์
5. ความสุขสมบูรณ์ทางด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ
6. คุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
7. สิ่งแวดล้อมทางสังคม
8. โอกาสทางสังคมและการมีส่วนร่วมที่เท่าเทียมกัน
9. ความมั่นคงในการดำรงชีวิต
10. สิทธิเสรีภาพทางการเมือง

จากข้อความที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะคุณภาพชีวิตจะครอบคลุมหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณภาพทางด้านอนามัยและสาธารณสุข การพัฒนาบุคคลโดยผ่านการศึกษาคู่มือ คุณภาพชีวิตการทำงาน ความสุขสมบูรณ์ทางด้านเศรษฐกิจและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ โอกาสทางสังคม การมีส่วนร่วมที่เท่าเทียมกัน ความมั่นคงในการดำรงชีวิต และสิทธิเสรีภาพทางการเมือง

การบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำธรรมชาติ การสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อรักษาดินน้ำลำธารของชุมชนช่วยให้ป่าไม้ ส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ ส่งเสริมการอนุรักษ์และปล่อยพันธุ์ปลาในอ่างเก็บน้ำเพื่อลดการสูญพันธุ์ของสัตว์น้ำ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการพิทักษ์ป่ารักษาสิ่งแวดล้อม ฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องไฟฟ้า ให้กับประชาชน และการปลูกต้นไม้เพื่อทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลายไป มีนักวิชาการ ได้กล่าวถึงการบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ไว้ดังนี้

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดจันทบุรี (2550 : 6-7) กล่าวว่า การบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม เป็นการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมและกำจัดมลภาวะที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยคุณภาพชีวิตมุ่งรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน และสถานที่ต่างๆ ในเขตตำบลให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นให้ได้รับความสะดวกสบาย ตามลำดับดังนี้

1. ปรับปรุง ซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคเดิมที่มีสภาพเป็นปัญหาอยู่ให้มีสภาพที่ดีสมบูรณ์ สามารถใช้การได้เป็นอย่างดี
2. ดำเนินการก่อสร้างระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็นได้แก่ ถนน ท่อ / ทางระบายน้ำ ในส่วนที่ยังขาดอยู่ให้ครบถ้วน ตลอดจนปรับปรุงระบบไฟฟ้าแสงสว่างให้ทั่วถึงทั้งตำบล
3. ปรับปรุงกระบวนการผลิตน้ำประปา ให้มีความสะอาดและเหมาะสมที่จะใช้อุปโภค และบริโภคมีปริมาณเพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน และเตรียมหาแหล่งน้ำดิบเพิ่มขึ้นโดยการวางแผนในระยะยาวต่อไป

จากข้อความที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม เป็นการปรับปรุงซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคเดิมที่มีสภาพเป็นปัญหาอยู่ให้มีสภาพที่ดีสมบูรณ์ รวมถึงการปรับปรุงกระบวนการผลิตน้ำประปา ให้มีความสะอาดและเหมาะสมที่จะใช้อุปโภคและบริโภคมีปริมาณเพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ปรับปรุงข้อบัญญัติให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน มีการดูแลสงเคราะห์เด็ก การแจกเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และแจกเบี้ยยังชีพผู้พิการอย่างทั่วถึง ส่งเสริมให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาอย่างสม่ำเสมอ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจในด้านการใช้สิทธิของตนที่ควรจะได้รับ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีไว้ ดังนี้

กัลยา เนติประวัตติ (2544 : 11-13) กล่าวว่า การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและการจัดระบบกระบวนการบริหาร นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะผลักดันให้การบริหารงานด้านต่างๆ ประสบความสำเร็จเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดผลดีต่อส่วนรวมและท้องถิ่น จึงกำหนดนโยบายดำเนินงาน ดังนี้

1. การดำเนินกิจกรรมทางการเมือง จะใช้กระบวนการในการปกครองระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารตามสิทธิที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

2. การบริหารงานจะยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ธรรมาภิบาล) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พุทธศักราช 2542 ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กับงานบริการประชาชน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จัดตั้งศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเพื่อตอบสนอง และให้ข้อมูลแก่ประชาชนอย่างมีคุณภาพและทันต่อเหตุการณ์

4. ให้มีการบริหารงานงบประมาณเป็นไปตามระเบียบแบบแผน และสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อประโยชน์และโอกาสของประชาชน หลักการพื้นฐานของการสร้างธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542

กัลยา เนติประวัตติ (2544 : 11-13) กล่าวว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักการปกครองแบบธรรมาภิบาลมีองค์ประกอบ 6 ประการคือ

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม
2. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกัน โดยมีการให้และการรับข้อมูลที่ที่สะดวกเป็นจริง

3. หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และร่วมคิด ร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจ

4. หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ได้แก่ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ เป็นการสร้างกลไก

5. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด

6. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม

จากข้อความที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการบริหารบ้านเมืองที่ดีเป็นการดำเนินกิจกรรม ทางด้านการเมืองและการจัดระบบกระบวนการบริหาร ด้วยหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบตรวจสอบได้ หลักความคุ้มค่า และหลักคุณธรรม เพื่อช่วยให้ผู้บริหารมีคุณธรรม และจริยธรรมในการปกครองท้องถิ่นที่ดี ยั่งยืน สนองตอบความต้องการ ของประชาชนอย่างแท้จริง

บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุขเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นหนึ่งที่มีหน้าที่ ให้การบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ในการจะกำหนดทิศทางการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในระดับรากหญ้า จำเป็นต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาเพื่อเป็นการทำความเข้าใจกับสภาพ ลักษณะทางกายภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุข ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุข ได้ยกฐานะจากสภาตำบลเจริญสุขเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุข เมื่อปี พ.ศ. 2539 จนถึง ปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยขอนำบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ มากกล่าวโดยสังเขป ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุข. 2555 : ไม่มีเลขหน้า)

1.สภาพทั่วไป

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลเจริญสุขเป็นหนึ่งในสี่ตำบล ในเขตอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ มีอาณาเขตพื้นที่อยู่ติดกับท้องถิ่นใกล้เคียง 4 ส่วน คือ ตำบลตาเป๊ก ตำบลถนนหัก ตำบลฮีสานเขต และตำบลถาวร ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลฮีสานเขต อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลถาวร อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลตาเป๊ก อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลถนนหัก อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

เนื้อที่

ตำบลเจริญสุขมีเนื้อที่ประมาณ 78 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 48,750 ไร่ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นระยะทางประมาณ 12 กิโลเมตร และระยะห่างจากจังหวัดบุรีรัมย์ประมาณ 61 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุข ตั้งอยู่บนที่ราบสูงตอนใต้ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะทั่วไปเป็นที่ราบลาดเอียง จากทางทิศใต้ลงมาทิศเหนือ ปัจจุบันมีสภาพเป็นป่าโปร่งในเขตร้อนเหลืออยู่ประมาณร้อยละ 10 ของพื้นที่ มีภูเขาไฟขนาดเล็ก 1 ลูก คือ ภูเขาอังคาร ซึ่งเป็นภูเขาไฟที่ดับสนิทและเย็นตัวลงนานแล้ว สภาพดินเป็นดินร่วนปนทรายน้ำซึมผ่านง่าย ไม่สามารถเก็บน้ำได้ มีลำน้ำที่สำคัญไหลผ่านคือ ลำปะเทีย

ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศขององค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุข มีภูมิอากาศแบบฝนเมืองร้อน เฉพาะฤดูเดือนที่หนาวที่สุดในรอบปี มีอุณหภูมิมากกว่า 18 องศาเซลเซียส ฤดูร้อนมีอากาศร้อน มีความแตกต่างของฤดูแล้งอย่างเห็นได้ชัด ในฤดูฝนฝนตกไม่ต้องตามฤดูกาล

ทรัพยากรธรรมชาติ

1. ทรัพยากรดิน ลักษณะดินร่วนปนทราย ส่วนใหญ่เกิดจากภูเขาไฟระเบิด มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การทำการเกษตรกรรม
2. ทรัพยากรน้ำ ระดับใต้ดินในบางพื้นที่ การทำนาต้องอาศัยน้ำฝน ลำน้ำที่ไหลผ่านคือ ลำปะเทีย
3. ทรัพยากรป่าไม้ มีพื้นที่ป่าไม้ที่สำคัญ คือ ป่าเขาอังคาร
4. ทรัพยากรแร่ธาตุ มีแร่ธาตุธรรมชาติ คือ แร่หินชนิดหินบะซอลต์ เพื่อใช้ในการอุตสาหกรรมก่อสร้าง

จำนวนหมู่บ้าน จำนวนครัวเรือน และประชากร

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุขมีหมู่บ้านจำนวน 14 หมู่บ้าน มีครัวเรือนจำนวน 1,604 หลังคาเรือน มีประชากรทั้งหมดจำนวน 6,524 คน และประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งมีจำนวน 4,859 คน แบ่งเป็นชาย 2,361 คน หญิง 2,498 คน ดังนี้

ตาราง 2.1 จำนวนครัวเรือนและจำนวนประชากรในเขตตำบลเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร	จำนวนประชากร	
				ชาย	หญิง
1	บ้านเจริญสุข	160	655	324	331
2	บ้านประดาดจะบก	131	522	261	261
3	บ้านโคกศรีละคร	64	279	148	128
4	บ้านบุไร่อ้อย	113	474	222	252
5	บ้านหนองสะแก	136	609	277	332
6	บ้านพุนสุข	144	602	298	304
7	บ้านระเบ็ก	118	416	220	196
8	บ้านป่าริง	101	441	217	224
9	บ้านหนองจอก	87	391	189	202
10	บ้านสี่เหลี่ยม	147	571	278	293
11	บ้านหนองแก้ว	57	241	126	115
12	บ้านเจริญสุข	166	629	322	307
13	บ้านโคกเกริ่น	75	291	153	138
14	บ้านสายบัว	104	405	212	193
รวม		1,604	6,524	3,247	3,277

ที่มา : งานทะเบียนราษฎรอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ณ เดือน กันยายน 2555 (2555 : ไม่มีเลขหน้า)

จำนวนครัวเรือนและประชากร

ครัวเรือน	1,604	ครัวเรือน
ชาย	3,247	คน
หญิง	3,277	คน
รวม	6,524	คน

ตาราง 2.2 จำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร	ประชากร	
			ชาย	หญิง
1	บ้านเจริญสุข	486	241	245
2	บ้านประดาดจะบก	392	185	207
3	บ้านโคกศรีละคร	205	101	104
4	บ้านนุไร่ฮ้อย	358	170	188
5	บ้านหนองสะแก	463	201	262
6	บ้านพูนสุข	446	211	235
7	บ้านระบึก	285	155	130
8	บ้านปำรัง	331	162	169
9	บ้านหนองจอก	274	134	140
10	บ้านสี่เหลี่ยม	431	202	229
11	บ้านหนองแห้ว	174	82	92
12	บ้านเจริญสุข	488	240	248
13	บ้านโคกเกริ่น	217	118	99
14	บ้านสายบัว	309	159	150
รวม		4,859	2,361	2,498

ที่มา : งานทะเบียนราษฎรอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ณ เดือน กันยายน 2555 (2555 : ไม่มีเลขหน้า)

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ชาย	2,361	คน
หญิง	2,498	คน
รวม	4,859	คน

สภาพทางเศรษฐกิจ

1. ธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุข

1.1 ปั้นน้ำมัน	จำนวน	1	แห่ง
1.2 โรงสีข้าวขนาดเล็ก	จำนวน	7	แห่ง
1.3 ร้านค้า	จำนวน	52	แห่ง
1.4 ร้านเสริมสวย	จำนวน	7	แห่ง
1.5 ร้านซ่อมรถ	จำนวน	15	แห่ง

2. การรวมกลุ่มของประชาชน

2.1 กลุ่มออมทรัพย์	จำนวน	14	กลุ่ม
2.2 กลุ่มเพาะเห็ดฟาง	จำนวน	3	กลุ่ม
2.3 กลุ่มทำข้าวหลาม	จำนวน	1	กลุ่ม
2.4 กลุ่มเชือกฟาง	จำนวน	3	กลุ่ม
2.5 กลุ่มสตรี	จำนวน	14	กลุ่ม
2.6 กลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีด	จำนวน	1	กลุ่ม
2.7 กลุ่มเกษตรอินทรีย์	จำนวน	3	กลุ่ม
2.8 กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	14	กลุ่ม

3. มวลชนจัดตั้ง (กลุ่มองค์กรต่างๆ)

3.1 ลูกเสือชาวบ้าน	จำนวน	1	รุ่น
3.2 อปพร.	จำนวน	150	คน
3.3 ประชาคมหมู่บ้าน	จำนวน	14	หมู่บ้าน
3.4 อาสาสมัครปกป้องสถาบัน	จำนวน	1	รุ่น

สภาพทางสังคม

1. สถาบันทางการศึกษา ประกอบด้วยสถานศึกษาจำนวน 5 แห่ง ดังนี้

1.1 โรงเรียนบ้านเจริญสุขขยายโอกาสทางการศึกษา (ระดับ อนุบาล - ม.3)	
1.2 โรงเรียนบ้านพูนสุข	(ระดับ อนุบาล - ป. 6)
1.3 โรงเรียนบ้านสี่เหลี่ยม	(ระดับ อนุบาล - ป. 6)
1.4 โรงเรียนบ้านหนองสะแก	(ระดับ อนุบาล - ป. 6)
1.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลเจริญสุข	

2. สถาบันหรือองค์กรทางศาสนา ประกอบด้วยวัดและสำนักสงฆ์จำนวน 9 แห่ง ดังนี้

2.1 วัดขันติการาม	หมู่ที่ 2
2.2 วัดบ้านหนองสะแก	หมู่ที่ 5
2.3 วัดบ้านสี่เหลี่ยม	หมู่ที่ 10
2.4 วัดบ้านเจริญสุข	หมู่ที่ 1
2.5 วัดเขาพระอังคาร	หมู่ที่ 14
2.6 วัดบ้านพูนสุข	หมู่ที่ 6
2.7 ที่พักสงฆ์บ้าน โศกเกริ่น	หมู่ที่ 13
2.8 ที่พักสงฆ์เขารัตนธงชัย	หมู่ที่ 14
2.9 ที่พักสงฆ์บ้านระเบิก	หมู่ที่ 7

3. การสาธารณสุข ประกอบด้วย

- 3.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเจริญสุข ตั้งอยู่หมู่ที่ 14 บ้านสายบัว
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำ จำนวน 3 คน
- 3.2 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเจริญสุข ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านนุไร้อ้อย
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำ จำนวน 3 คน
- 3.3 ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานหมู่บ้าน จำนวน 14 แห่ง
- 3.4 หน่วยบริการแพทย์ฉุกเฉิน (ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น) จำนวน 23 คน
- 3.5 หนึ่งตำบลหนึ่งทีมกู้ภัย จำนวน 10 คน
- 3.6 กองทุนระบบหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น

4. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4.1 ศูนย์บริการประชาชนตำบลเจริญสุข	หมู่ที่ 6 ตำบลเจริญสุข
4.2 ศูนย์อาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน	หมู่ที่ 6 ตำบลเจริญสุข
4.3 อาสาสมัครตำรวจชุมชน	98 คน (ตำรวจบ้าน)

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1. การคมนาคม

- 1.1 ถนนลาดยางบ้านสี่เหลี่ยม – บ้านเจริญสุข (กรมโยธาธิการ) ระยะทาง
7.8 กิโลเมตร
- 1.2 ถนนลาดยางบ้านระเบิก (รพช.) ระยะทาง 1 กิโลเมตร
- 1.3 ถนนลาดยางบ้าน โศกห้วยาคา – บ้านเจริญสุข - บ้านโศกสะอาด (รพช.)
ระยะทาง 6 กิโลเมตร

1.4 ถนนลาดยางบ้านเจริญสุข หมู่ที่ 1 - โรงไม้หินบ้านสายบัว หมู่ที่ 14
เป็นระยะทาง 1 กิโลเมตร

1.5 ถนนลาดยางบ้านบุไธ้อ้อย หมู่ที่ 4 - บ้านประดางะบก หมู่ที่ 2 (รพช.)
ระยะทาง 4 กิโลเมตร

- มีถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก	จำนวน 34 สาย
- ถนนหินคลุก	จำนวน 29 สาย
- ถนนลูกรัง	จำนวน 13 สาย
- ถนนดิน	จำนวน 15 สาย

2. การโทรคมนาคม

2.1 ตู้ไปรษณีย์ประจำตำบล จำนวน 1 แห่ง

2.2 หอกระจายข่าว จำนวน 14 แห่ง

3. การไฟฟ้า

เขตตำบลเจริญสุขเป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท ระบบการไฟฟ้าขยายทั่วถึงทั้งตำบล
ประชากรมีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน ทำให้ประชาชนมีสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องใช้ไฟฟ้า
เกือบครบทุกครัวเรือน

4. แหล่งน้ำ

4.1 ระบบประปาหมู่บ้าน จำนวน 13 แห่ง

4.2 ฝายเก็บกักน้ำ จำนวน 438 แห่ง

4.3 ชลประทาน จำนวน 3 แห่ง

ศักยภาพในตำบล

1. ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.1 จำนวนบุคลากรฝ่ายบริหารและสภาฯ (ฝ่ายการเมือง)

- นายองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 1 คน
- รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 2 คน
- เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 1 คน
- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 28 คน

1.2 จำนวนบุคลากรฝ่ายประจำ

- พนักงานส่วนตำบล	จำนวน 25 คน
- ส่วนราชการ	จำนวน 4 คน

1.3 ตำแหน่งในสำนักปลัด จำนวน 9 คน

1.4 ตำแหน่งในส่วนการคลัง	จำนวน 6 คน
1.5 ตำแหน่งในส่วนโยธา	จำนวน 2 คน
1.6 ตำแหน่งในส่วนการศึกษา	จำนวน 8 คน
2. ระดับการศึกษาของบุคลากร	
1.1 มัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา	จำนวน 6 คน
1.2 ปริญญาตรี	จำนวน 16 คน
1.3 สูงกว่าปริญญาตรี	จำนวน 3 คน

แผนยุทธศาสตร์การพัฒน่องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุข

การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนามันว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุข ได้ใช้พิจารณาอย่างรอบคอบทั้งนี้ จะให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานด้านต่างๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกันเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลตัดสินใจในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ใช้ทรัพยากรการบริหารส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

1. ก่อสร้างและปรับปรุงบำรุงถนน สะพาน ทางเท้า ท่อระบายน้ำ ให้เป็นไปตามความสะดวก

2. ก่อสร้างขยายเขตไฟฟ้า และไฟฟ้าสาธารณะ

3. ก่อสร้างและขยายเขตการบริการประปา

4. บริการสาธารณะที่ประชาชนพึงได้รับอย่างถ้วนหน้า

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

1. ส่งเสริมศักยภาพและขีดความสามารถในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรอินทรีย์ และการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร

2. เสริมสร้างและเพิ่มทักษะอาชีพของครัวเรือนและกลุ่มอาชีพ

3. สร้างความตระหนักแก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภค

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

1. การพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

2. การพัฒนาและส่งเสริมการศึกษา

3. การพัฒนาส่งเสริมด้านสุขภาพและอนามัย

4. การพัฒนาและส่งเสริมด้านสวัสดิการชุมชน

5. การพัฒนาและส่งเสริมด้านกีฬาและการนันทนาการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการจัดการทรัพยากรน้ำและสิ่งแวดล้อม
2. การบริหารจัดการและรณรงค์กำจัดขยะมูลฝอย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรทุกภาคส่วนในการพัฒนา
ทางการเมือง และสังคม
2. ส่งเสริมการพัฒนาระบบการบริการประชาชนตามมาตรฐานสากล (PSO)
3. การพัฒนาและจัดระเบียบของชุมชนและสังคม

จากยุทธศาสตร์ที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นการวางแผนการดำเนินงานว่า องค์กรบริหารส่วนตำบลเจริญสุขจะพัฒนาชุมชนไปในทิศทางใด อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลเจริญสุขได้อีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ยังไม่มีผู้ทำการศึกษาวิจัย แต่มีงานวิจัยเกี่ยวข้องเป็นบางส่วนและมีเอกสารที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

เขาวภา ถิ่นชัยภูมิ (2547 : 37-39) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาด้านแหล่งน้ำมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

อโนชา สืบจากมี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ดังนี้ ด้านสังคม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง - การบริหาร และด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นภสร ภูบาลชื่น (2551 : บทคัดย่อ) ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยแถลง อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด คือ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคม ด้านการเมืองการบริหาร และด้านเศรษฐกิจตามลำดับ

นุกูล ฝอยทอง (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองเทศบาล ตำบลสะแกดำ อำเภอสะแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเมืองการบริหารจัดการ ด้านเศรษฐกิจ ด้านคุณภาพชีวิต และคุณภาพสังคม ตามลำดับ

นิตยา สมัคคคี (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทพรราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าต่ำ ดังนี้ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการบริหาร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติตามลำดับ

ประดิษฐ์ศรี จตุพรมาศทวี (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษพบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูง อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าเฉลี่ยต่ำ ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการเมืองการบริหาร ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ

วิทยา ศรีม่วงกลาง (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตะแบกบาน อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีข้อเฉลี่ยสูงไปหาค่าต่ำ ดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและด้านการเมืองการบริหาร ตามลำดับ

พรรณพิศ แพงไธสง (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเมืองการบริหาร และด้านโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ต่ำดังนี้คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการเมืองการบริหาร ด้านพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านพัฒนาสังคมและส่งเสริมคุณภาพชีวิต และด้านการบริหารจัดการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

ปัทมพันธ์ วีระภัทรกุล (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชากรต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกระสัง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด นอกนั้นอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

เอกฉัตร ตระกูลรัมย์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลทุ่งศรีชุมพล อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ต่ำจะได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาคนและสังคม ด้านพัฒนาการเมืองการบริหาร ด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ ด้านพัฒนาสาธารณสุข ด้านพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ตามลำดับ

ฐิติพงศ์ ทิพย์อักษร (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ต่ำจะได้ดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

จันทร์เพ็ญ สุรีเทศ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชากรต่อการดำเนินงานเทศบาลตำบลกระหวัน อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลกระหวัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับมาก

โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการเมืองการบริหาร ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ

ภัทรพร แจ่มไพศาล (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสร้างคุณภาพชีวิต รองลงมาคือ ด้านสร้างงานและรายได้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสร้างคน

จากงานวิจัยต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ระบบการบริหารงานส่วนท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงาน และการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ มีปัจจัยหลายด้านเข้ามามีส่วนร่วมด้วยกัน เช่น การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตนเอง เพื่อให้ได้ในสิ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดจะประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องมีการวางแผนที่ดีสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น บริหารงานตามระเบียบหลักเกณฑ์ที่มีความยุติธรรม ตามมาตรฐานการบริหารงานที่ยึดหลักความเสมอภาค ความรู้ความสามารถ และการสร้างเสริมประสบการณ์ในการปฏิบัติงานการบริหารงานส่วนท้องถิ่นควรมีมาตรฐานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหาร งานส่วนท้องถิ่นนั้นๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบุคลากรที่มีความมุ่งมั่นในการทำงานแล้วจะทำให้องค์กรส่วนท้องถิ่นนั้นมีความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาองค์กรได้ดียิ่งขึ้น องค์กรที่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ในท้องถิ่นนั้นๆ ทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองและเศรษฐกิจดีด้วย ควรให้ความสำคัญที่คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนเป็นหลัก เพื่อที่จะกำหนดกรอบของการพัฒนาเพื่อให้เกิดความสมดุลกันทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อม